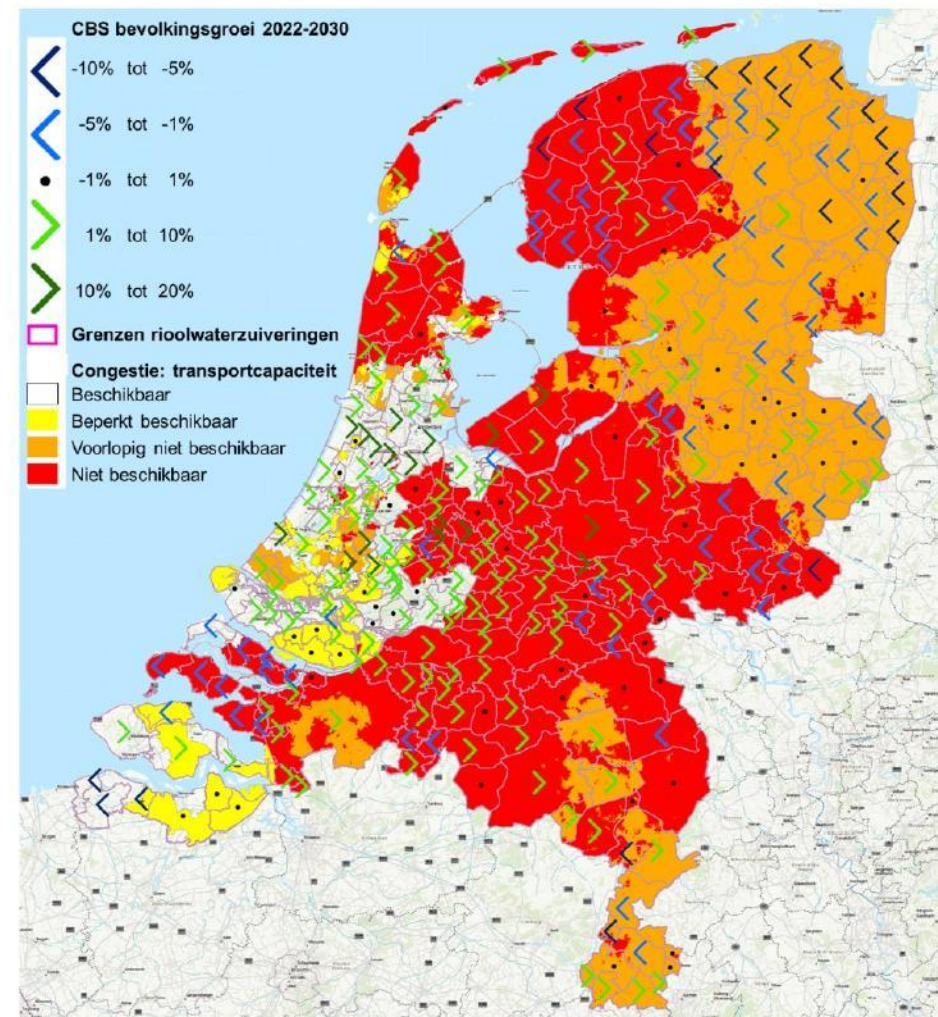
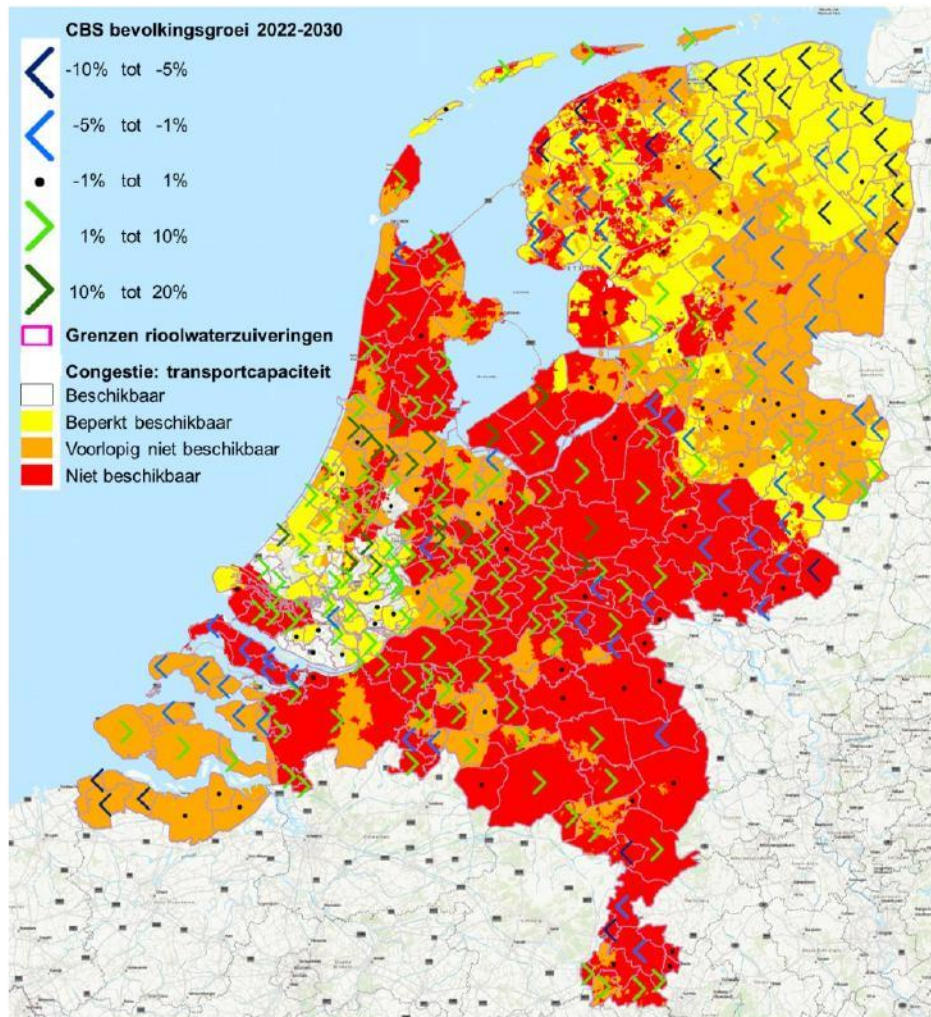

Netcongestie bij de waterschappen

Problematiek en mogelijke oplossingen

Aart Los (Unie van Waterschappen)

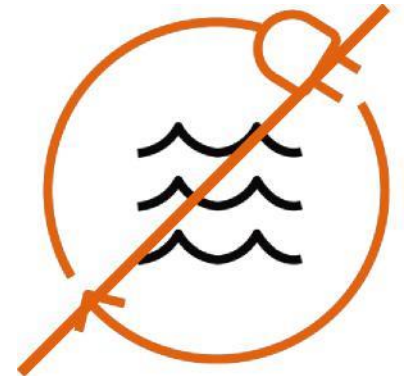
Congestiekaarten en prognose bevolkingsgroei 2030

Afnamecongestie (2023) Invoeding congestie (2023)

Voorbeelden waar het nu knelt, wettelijke taken (1)

1. Nieuw rioolgemaal kan pas aangesloten worden na escalatie-overleg. Echter met minder netcapaciteit dan gevraagd.
- 2 Niet tijdig kunnen krijgen van nieuwe aansluiting voor een noodpomp.
- 3 Huidige overschrijdingen van het gecontracteerd vermogen bij:
 1. Gemalen variërend van enkele procenten tot 80%.
 2. Rwzi's variërend van enkele procenten tot 20%.
 3. Buitenlocatie , vanwege van gas af.
4. Vergroting van netaansluiting t.b.v. vierde trap is niet mogelijk en te weinig vermogen om vierde trap 24/7 aan te sluiten
- 5 Geen capaciteit op rwzi's bij nieuwbouw huizen.

Overschrijding afgesproken vermogen, na hoogwaterperiode

Beste klant,

Onlangs heeft Waterschap [REDACTED] een brief van ons ontvangen met het verzoek om het gecontracteerde transportvermogen voor verbruik niet meer te overschrijden. Daarin hebben we u ook geïnformeerd over de mogelijke maatregelen en gevolgen. Wij hebben vastgesteld dat in december 2023 opnieuw minstens één overschrijding heeft plaatsgevonden van uw gecontracteerde transportvermogen van 333 kW. In deze periode heeft u een maximale belasting behaald van 591 kW. Het gaat om de elektriciteitsaansluiting met EAN-code [REDACTED]. Via deze e-mail attenderen wij u nogmaals op de noodzaak van transportbeperking en maatregelen die wij moeten nemen als u het gecontracteerde transportvermogen opnieuw overschrijdt.

Noodzaak transportbeperking

We begrijpen dat dit impact kan hebben op uw organisatie. Liander werkt hard aan de uitbreiding van het net en slimme oplossingen die het net beter benutten. Totdat er meer transportcapaciteit in het net beschikbaar is, geldt deze transportbeperking. Wanneer u het gecontracteerde transportvermogen overschrijdt, kan dit leiden tot storingen en onveilige situaties. Het is daarom noodzakelijk dat u het gecontracteerde vermogen niet meer overschrijdt. In de eerdere e-mail over overschrijding hebben wij u geïnformeerd over stappen die u zelf kunt nemen.

Gevolgen overschrijden gecontracteerd transportvermogen

Doordat het gecontracteerde transportvermogen opnieuw is overschreden, is Waterschap [REDACTED] in verzuim geraakt. Bij een volgende overschrijding kunnen wij een juridische procedure starten om u te verplichten de aansluit- en transportovereenkomst na te komen. Wij willen u er nogmaals op wijzen dat Waterschap [REDACTED] aansprakelijk is voor alle schade die Liander lijdt als gevolg van de overschrijding van het gecontracteerde transportvermogen bij een transportbeperking.

Meer informatie

Heeft u vragen over deze e-mail? Kijk voor meer informatie op [deze pagina](#). Heeft u uw antwoord niet kunnen vinden? Neem dan contact met ons op via zakelijke.klant@liander.nl.

Met vriendelijke groet,

Liander N.V.

Overschrijdingen a.g.v. hoog watergolf

Aansluiting	gecontracteerd transportvermogen (kW)	recente belasting (kW)	overschrijding (kW)
A	245	390	145
B	612	665	53
C	364	436	72
D	170	328	158
E	333	591	258

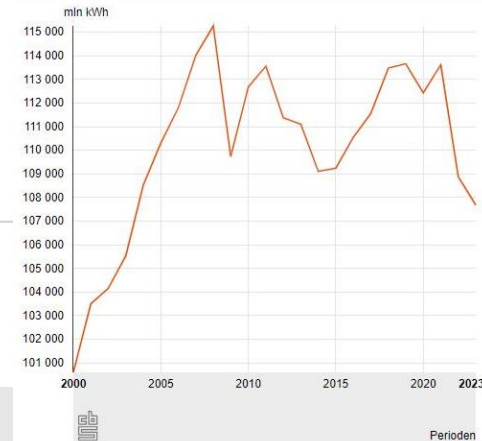
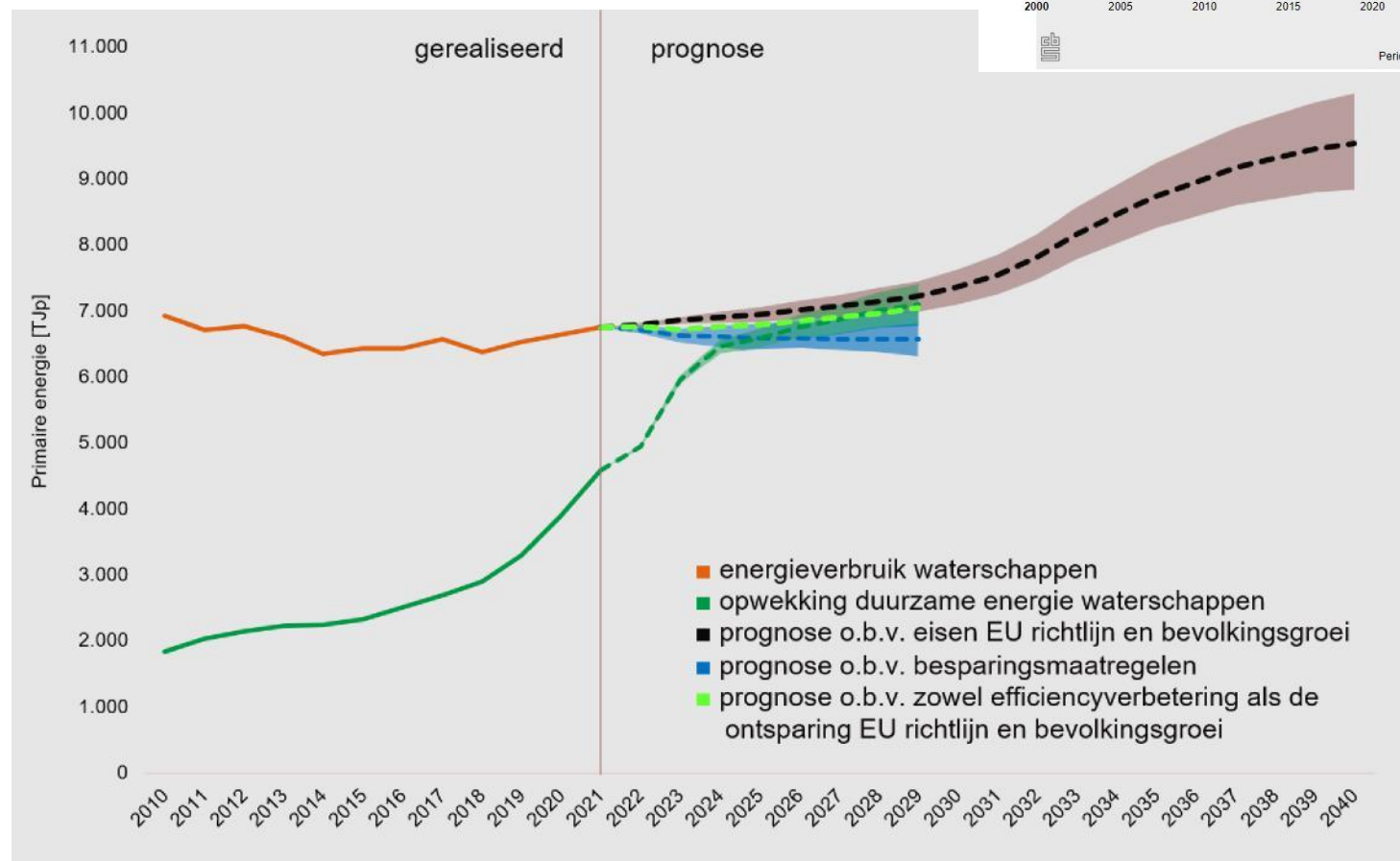
Voorbeelden waar het nu knelt, ambitie op gebied klimaatneutraliteit (2)

1. Geen netaansluiting mogelijk voor windmolens vanwege vol hoogspanningsnet van Tennet
- 2 Aquathermie/TEA projecten vinden geen doorgang, vanwege geen aansluiting krijgen
- 3 Geen netaansluiting mogelijk voor zonneparken, nieuw geplande zonneparken even stopgezet.
- 4 Vergroting van netaansluiting t.b.v. installatie voor opwaardering biogas tot groen gas is op verschillende rwzi's niet mogelijk.

Energievraag waterschappen gaat sterk toenemen

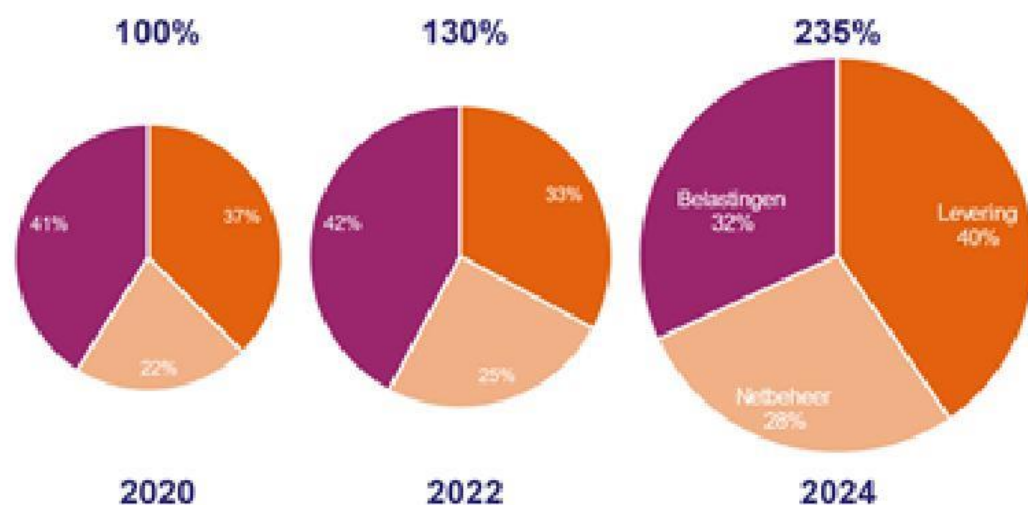
1. Zuiveringsinspanning als gevolg van bevolkingsgroei
2. Waterkwaliteitsnormen KRW en EU-richtlijn stedelijk water
3. Waterbeheer: zeespiegelstijging en intensiteit neerslag
4. Overige ambities zoals:
 - Opwerking biogas naar groen gas
 - Grondstofwinning uit afvalwater
 - Waterfabriek: hoogwaardig hergebruik als industriewater of recreatiewater

Trend en prognose energieverbruik waterschappen, periode 2010 -2040

Opbouw elektriciteitskosten en kosten energie inkoop

Ontwikkeling en opbouw kosten elektriciteit van een waterschap

Absoluut in 2024 t.o.v. 2020	
Levering	254%
Netbeheer	303%
Belastingen	183%

Jaarlijkse kosten energie inkoop waterschappen

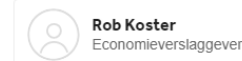
Knelpunten en het handelingsperspectief (inhoudelijk)

Knelpunt

Netcapaciteit (zowel afname als invoeding) ontoereikend om te voorzien in de huidige en toekomstige piekvraag naar elektriciteit en verdere ontwikkeling van duurzame opwekking.

Demarcatie

Tennet vreest dat er in 2030 niet altijd genoeg elektriciteit is in Nederland. In een rapport voor het ministerie van Economische Zaken schrijft de landelijk netbeheerder dat er over zeven jaar tekorten in de stroomproductie kunnen ontstaan. "Daardoor kan mogelijk niet op alle uren van het jaar volledig aan de gewenste elektriciteitsvraag worden voldaan."

De leveringszekerheid van elektriciteit in Nederland is internationaal gezien nu nog extreem hoog (99,99963 procent). Maar Tennet ziet dat veranderen en dat heeft alles te maken met de toenemende afhankelijkheid van het weer en de [toenemende vraag naar stroom](#).

Wat betekent dit voor de waterschappen

1. Energietransitie beïnvloedt iedereen

1. De rol van aardgas en olie wordt kleiner;
2. Het totale energieverbruik neemt richting 2050 af;
3. De rol van elektriciteit wordt op korte termijn groter en op termijn de belangrijkste energiedrager;
4. Op korte termijn (2025) laten alle scenario's een gelijksoortig beeld zien. Op de langere termijn lopen de beelden verder uit elkaar.

2. Beschikbaarheid energievoorziening

1. Kerntaken worden nu al geraakt door netcongestie;
2. Capaciteitsuitbreidingen van assets zijn niet mogelijk.

3. Betrouwbaarheid energievoorziening

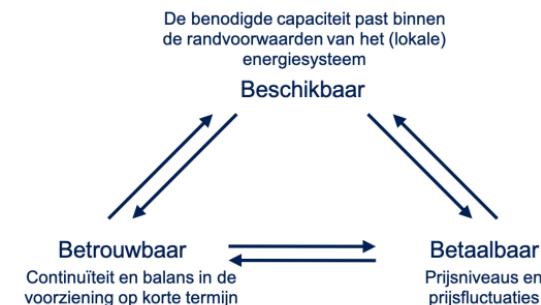
1 Betrouwbaarheid is het resultaat van de voorschriften uit de technische codes energie van de ACM;

2 Toch zal risico op netuitval toenemen door de groei van de decentrale opwek van elektriciteit en de toenemende elektrificatie bij verduurzaming;

3 De toenemende digitalisering en automatisering creëren onbewust ook een grotere afhankelijkheid.

4. Betaalbaarheid energievoorziening

1. Kostenstijging inkoop elektriciteit verwacht;
2. Verhouding van de kosten voor elektriciteit, netbeheer en belastingen gaan schuiven.

Wat betekent dit voor de waterschappen (2)

Maatschappelijke doelstellingen

1. Klimaatneutraliteit en circulariteit; herijken noodzakelijk?

1. Energievoorziening is niet langer vanzelfsprekend, maar een schaars en daarmee strategisch goed. Dit dient meegenomen te worden in de cyclische evaluatie en herijking van uitvoeringsbeleid, ambities en klimaatplannen.

2. Energieneutraliteit anders inrichten

1. Netcongestie neemt snel toe, nieuwe grootschalige zon- en windprojecten kunnen niet altijd op het elektriciteitsnet worden aangesloten. Doelstelling energieneutraliteit haalbaar?

3. Groengas & WKK's

1. Streven: in 2030 totaal 80 miljoen m³ groen gas.
2. Stijging elektriciteitsverbruik met 30% ten behoeve van groen gas productie.
3. De rol van biogas en eigen elektrische energieopwekking beschouwen.

Aanbevelingen & vervolgstappen

1. Breed uitdragen van de problematiek rond de drie B's onder de waterschappen. Het moet de urgentie krijgen die het verdient.
2. Op bestuurlijk niveau de uitkomsten delen
3. Overlegstructuren opzetten tussen de waterschappen en netbeheerders, zowel op lokaal, provinciaal (pMIEK) als landelijk niveau. Hiermee een structurele samenwerking op-/uitbouwen, zowel op ambtelijk als bestuurlijk niveau.
4. Streven naar deelname van alle waterschappen in een Community of Practice bij het vervolg.
5. De mogelijkheden in kaart brengen van de wijzen waarop waterschappen kunnen bijdragen aan oplossingen voor (lokale) netcongestieproblemen.
6. De Autoriteit Consument & Markt (ACM) geeft netbeheerders de mogelijkheid voorrang te verlenen aan belangrijke maatschappelijke projecten.
7. Netcongestie deal

Lobby punten

- Aansluitingen (uitbreidingen en nieuwe aansluitingen) voor wettelijke taken hoog op de maatschappelijk prioriteitenladder bij ACM
- Tijdens calamiteiten altijd voldoende elektriciteit voor uitvoering wettelijke taken
- Zoeken naar financiering voor energieopslag/smart energy hubs

Netcongestiedeal tussen Unie van Waterschappen, NetbeheerNL en Ministerie van Klimaat en groene groei

Opbrengst deal

Voor Netbeheerders biedt deze deal:

- Vermindering congestie door grotere voorspelbaarheid van het verbruik van Waterschappen en door congestiebewust stroomverbruik bij gemalen en RWZI's.
- Vermindering van het piekgebruik Waterschappen, waarmee ze soms buiten hun gecontracteerde vermogen gaan.
- Verbeterde voorspelbaarheid van verbruik door een van de grootste elektriciteitsverbruikers van Nederland.

Voor Waterschappen biedt deze deal, in aanvulling op de huidige regels:

- Ruimte voor het gebruik van gemalen tijdens noodsituaties, waarbij over de gecontracteerde ruimte heen kan worden gaan (of: flexibele contracteerruimte).
- Het faciliteren van uitbreidingen van rioolwaterzuiveringsinstallaties (RWZI's) en gemalen.

Het Ministerie van KGG faciliteert vanuit haar verantwoordelijkheid bij zowel de totstandkoming als de uitvoering van deze afspraken

- Netbeheerders en Waterschappen verkennen samen hoe gemalen ingezet kunnen worden voor congestiemanagement d.m.v. aansluiting bij het GOPACS-platform